

Öz Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Öz Yeterlilik Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28699>

Özet

Öz Yeterlilik Ölçeği, psikolojik bir yapıyı ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya uyarlanmış bir ölçüm aracıdır. Sunulan kaynak içeriğine göre, bu ölçek 2006 yılında E. Kesgin tarafından **uyarlama** yoluyla kullanılmıştır. Ölçeğin temel amacı, **okul öncesi eğitim** öğretmenlerinin mesleki **öz yeterlilik** düzeylerini belirlemek ve bu yeterlilik düzeylerinin, öğretmenlerin kullandıkları **problem çözme** yaklaşımları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu çalışmada, ölçeğin Türkiye bağlamında öğretmen yeterliliğini değerlendirmedeki uygulamasını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik, öğretmen yeterliliği, okul öncesi eğitim, psikometrik araç, uyarlama, problem çözme, yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Ölçeğin orijinal yazarları kaynakçada belirtilmemiştir. Sunulan referansta ölçeği **uyarlayan** ve kullanan araştırmacı: Kesgin, E.

Amaç

Öz Yeterlilik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin belirli görevleri başarıyla yerine getirme kapasitelerine olan inançları, yani **öz yeterliliklerini**, sistematik olarak ölçmektir. Bu özel uyarlamanın amacı, Pamukkale Üniversitesi'nde yapılan bir **yüksek lisans tezi** kapsamında, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki görevleri (eğitim, disiplin, ebeveyn iletişimi vb.) yerine getirmedeki yeterlilik inançlarını tespit etmektir.

Ölçek, yalnızca yeterlilik düzeyini belirlemekle kalmaz, aynı zamanda bu düzeylerin öğretmenlerin pedagojik yaklaşımları ve özellikle de kararsızlıklarını eğitimsel sorunlara yönelik **problem çözme** stratejileri arasındaki korelasyonu araştırmaya hizmet etmiştir. Bu bağlamda, ölçek bir testis ve korelasyon aracı olarak kullanılmıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel psikolojik yapı, Sosyal Bilişsel Kuramın (Albert Bandura) merkezi kavramlarından biri olan **Öz Yeterlilik** (Self-Efficacy)'tir. Öz yeterlilik, kişinin gelecekteki durumlarla başa çıkmak için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme yeteneklerine dair yargıdır. Bu inançlar, bireyin seçimlerini, çabalarını, sebatını ve duygusal tepkilerini güçlü bir şekilde etkiler.

Öz yeterlilik, genel olabileceği gibi, bu çalışmada olduğu gibi, mesleki veya durumsal bağlamlara özgü de olabilir. Öğretmenler için **mesleki öz yeterlilik**; sınıf yönetimi, öğrenci motivasyonu, öğretim yöntemlerinin etkinliği ve zorlu öğrenci davranışlarıyla başa çıkma gibi alt boyutları içerebilir. Ölçek, bu özel mesleki inançları hedef almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynakçada sağlanan özet bilgileri, geçerlik çalışmaları hakkında detaylı veri içermemektedir (""). Ancak, akademik bir **uyarlama** çalışmasında (yüksek lisans tezi), ölçeğin Türk kültürüne ve hedef kitleye (okul öncesi öğretmenleri) uygunluğunun sağlanması amacıyla yapı geçerliliği, kapsam geçerliliği veya ölçüt bağıntılığı geçerlik gibi analizlerin yapılması beklenir.

Detaylı geçerlik sonuçları için, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan Kesgin (2006) başlıklı **yüksek lisans tezi** incelenmelidir.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde güvenirlik analizlerine dair spesifik bir istatistik (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) belirtilmemiştir (""). Bir psikolojik ölçüm aracının güvenilirliği, tutarlılık ve istikrarlılık açısından önemlidir. Uyarlama çalışmaları genellikle iç tutarlılık katsayısı veya test-tekrar test güvenirliği yöntemleri kullanılır.

Güvenirlik sonuçlarının eksiksiz bilgisi, ölçeği kullanan araştırmacının orijinal **yüksek lisans tezi** içerisinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına ilişkin bilgi kaynak içerikte bulunmamaktadır. Eğer bu ölçek, orijinal yabancı ölçekten **uyarlama** yoluyla elde edilmiş ve hedef kitleye uygulanmışsa, Türkiye'ye uyarlama sürecinde genellikle doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi (AFA/DFA) teknikleri kullanılarak ölçeğin orijinal yapısal modelini koruyup korumadığı test edilmiş olmalıdır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve maddelerin bu boyutlara ne ölçüde yüklendiğini gösterir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi derecelendirme ölçeği

kullanılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Mesleki Çalışanlar (Öğretmenler)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Türkiye'de görev yapan **okul öncesi eğitim** öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, öz bildirim (self-report) temelli anket veya envanter.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen yeterliliği, öz bildirim, psikometrik özellikler, Pamukkale Üniversitesi, eğitim psikolojisi, akademik uyarılma.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: E. Kesgin (2006), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin kullanıldığı akademik çalışmanın (**uyarılma**) yolu 2006'dır. Ölçeğin ticari kullanım veya ücret bilgisi kaynakta yer almamaktadır. Akademik veya araştırma amaçlı kullanım için genellikle ölçeği uyarlayan (E. Kesgin) ve orijinal ölçeğin yazarlarından izin alınması gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf](https://www.oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Kesgin, E. (2006). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile problem çözme yaklaşımlarının kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Ek bilgi ve tezin özetine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden ulaşılabilir: tez.yok.gov.tr

Öz Yeterlilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte Öz Yeterlilik Ölçeği'nin maddeleri veya derecelendirme yapısı yer almamaktadır. Detaylı maddeler için yukarıda belirtilen Kesgin (2006) başlıklı **yüksek lisans tezi** incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM